

Presenting a Model of the Relationship between Perfectionism and Social Desirability with the Mediating Role of Anxiety

Maryam Jafarifar¹, Seyyedeh Hakimeh Mousavi^{*2}, Mahnaz Majidi³

1. MSc Student in Clinical Psychology, Department of Clinical Psychology, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. Email: media1059@gmail.com
2. Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. Email: Hakimehmousavi@yahoo.com
3. Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. Email: Mahnaz.majidi@yahoo.com

ARTICLE INFO

Article type:

Research Article

Article history:

Received 06 October 2024

Received in revised form

31 October 2024

Accepted 21 November

2024

Published online 21

December 2024

Keywords:

Anxiety,
Perfectionism,
Social Desirability,
Students.

ABSTRACT

Background: Perfectionism and social desirability are among the important psychological constructs that play an influential role in students' social interactions and are often accompanied by negative emotional experiences. However, the mediating role of anxiety in the relationship between perfectionism and social desirability has been less examined, and the presentation of a structural model in this area appears necessary.

Aims: The purpose of this study was to present a model of the relationship between perfectionism and social desirability with the mediating role of anxiety among students.

Methods: The present study employed a descriptive-analytical design and was conducted using structural equation modeling. The statistical population included all master's degree students of the Islamic Azad University, Science and Research Branch, in humanities disciplines during the academic year 2024-2025. From this population, 300 students were selected using convenience sampling. Data collection instruments included the Anxiety Questionnaire (Beck et al., 1988), the Perfectionism Questionnaire (Terry-Short, 1995), and the Social Desirability Questionnaire (Crowne & Marlowe, 1964). Data were analyzed using Pearson's correlation coefficient and structural equation modeling with SPSS version 22 and LISREL version 8.5.

Results: The results indicated that the relationship between perfectionism and social desirability was positive and statistically significant ($p < 0.001$). In addition, the indirect effect of positive and negative perfectionism on social desirability through anxiety was significant and positive ($p < 0.001$).

Conclusion: Based on the findings of this study, it can be concluded that perfectionism plays an important role in explaining students' social desirability both directly and indirectly through increasing anxiety. Anxiety, as a mediating mechanism, strengthens the relationship between the dimensions of perfectionism and social desirability. Therefore, paying attention to anxiety management and the modification of perfectionistic patterns may be effective in enhancing social adjustment and improving students' interpersonal interactions.

Citation: Jafarifar, M., Mousavi, S. H., & Majidi, M. (2024). Presenting a Model of the Relationship between Perfectionism and Social Desirability with the Mediating Role of Anxiety. *Journal of Psychological Science*, 23(142), 298-314. [10.61186/jps.23.142.16](https://doi.org/10.61186/jps.23.142.16)

Journal of Psychological Science, Vol. 23, No. 142, 2024

© The Author(s). DOI: [10.61186/jps.23.142.16](https://doi.org/10.61186/jps.23.142.16)

✉ **Corresponding Author:** Seyyedeh Hakimeh Mousavi. Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
E-mail: Hakimehmousavi@yahoo.com

Extended Abstract

Introduction

Perfectionism, as a multidimensional personality trait, encompasses emotional, cognitive, motivational, and behavioral components and is characterized by setting excessively high standards, excessive concern over mistakes, and striving for flawless performance (Corta et al., 2023; Javid, 2025). Within student populations, perfectionism is often regarded as a desirable characteristic, as it is commonly associated with higher academic achievement, personal success, and enhanced social status (Somantico et al., 2024). Nevertheless, empirical evidence suggests that perfectionism is neither unidimensional nor exclusively positive; rather, it includes components such as unrealistic standards, negative self-evaluation, and the dependence of self-worth on the attainment of these standards (Curran & Hill, 2019; Lichtscke et al., 2025)

Accordingly, researchers have emphasized the distinction between positive and negative perfectionism (Aldhahda, 2018). Positive perfectionism is associated with adaptive striving for improvement, whereas negative perfectionism is linked to fear of failure, excessive concern with flawlessness, and negative self-evaluation, which may lead to adverse mental health outcomes (Fernández-García, 2022; Simon et al., 2025). One of the most significant emotional consequences of perfectionism is anxiety, as perfectionistic individuals frequently experience chronic feelings of helplessness and lack of control, which contribute to heightened anxiety levels (Madigan, 2019; Xiong et al., 2024). Studies conducted among university students have similarly reported significant associations between perfectionism, academic anxiety, and other mental health indicators (Ziouri Azhar, 2024; Besharat & Ebrahimi-Nejad Moghadam, 2022). Alongside perfectionism, social desirability represents a key psychological construct related to students' social and psychological functioning, referring to the individual's need for social approval, acceptance, and maintaining a favorable self-image (Lavidis et al., 2022). Although social desirability has been shown to be positively associated with self-esteem,

mental health, and reduced anxiety (Hamid & Arksin, 2023), evidence also suggests that excessive efforts to preserve a socially desirable image may be accompanied by anxiety and response bias in self-report measures (Rickwood & Collyman, 2023; Boulanger & Bedard, 2023). Despite prior research examining the bivariate relationships among perfectionism, anxiety, and social desirability, the simultaneous investigation of these constructs within a structural model—particularly considering the mediating role of anxiety in student populations—has received limited attention. Therefore, the present study aims to evaluate the fit of a structural model explaining the relationship between perfectionism and social desirability through the mediating role of anxiety.

Method

The present study employed a descriptive-analytical design using structural equation modeling. The statistical population consisted of all master's degree students in humanities disciplines (clinical psychology, general psychology, and educational psychology) at the Science and Research Branch of Islamic Azad University in Tehran during the 2022–2023 academic year. A sample of 300 students was selected through convenience sampling. The sample size was determined based on methodological recommendations by Stevens (1995) and Kline (2023) to ensure adequate statistical power. Inclusion criteria included enrollment in the specified master's programs, absence of physical or psychological disorders that could interfere with questionnaire completion, and informed consent to participate in the study. Exclusion criteria comprised incomplete, random, or invalid responses and withdrawal from participation at any stage of the research.

Research instruments included a demographic information questionnaire, the Social Desirability Scale developed by Crowne and Marlowe (1964), the Positive and Negative Perfectionism Scale by Terry-Short (1995), and the Beck Anxiety Inventory (1988), all of which demonstrated acceptable reliability and validity. In the present study, Cronbach's alpha coefficients for the social desirability, perfectionism, and anxiety questionnaires were 0.73, 0.83, and 0.90,

respectively. Of the 350 questionnaires distributed, 319 were returned, and after applying the inclusion criteria, data from 300 participants were analyzed. Data analysis was conducted using Pearson's correlation coefficient, confirmatory factor analysis, and structural equation modeling (path analysis) with SPSS version 22 and LISREL version 8.5.

Results

In this study, a total of 300 master's degree students participated, of whom 62% were female and 38% were male. Regarding marital status, 38% were single, 53% were married, and 9% were divorced. In terms of employment status, 32.3% were unemployed, 29% were employees, and 38.7% were self-employed. All participants were residents of Tehran, with 73% being native to Tehran and 27% living in university dormitories whose place of birth was outside Tehran. None of the participants had a formal diagnosis of psychological disorders or a history of psychological treatment. The mean age of the participants was 18.08 years (SD = 10.07). Descriptive statistics indicated that the mean levels of social desirability (M = 5.84, SD = 1.62) as well as positive (M = 3.73, SD = 0.35) and negative perfectionism (M = 3.44, SD = 0.60) were

relatively high. Examination of skewness and kurtosis indices and the Kolmogorov–Smirnov test results confirmed the normal distribution of the study variables. In addition, regression assumptions, including independence of errors (Durbin–Watson = 1.607) and absence of multicollinearity (VIF = 0.48), were satisfied. Descriptive findings showed that 85.7% of the students experienced a moderate level of anxiety, and prior to inferential analyses and structural equation modeling, The Pearson correlation matrix among the study variables was calculated and is reported in Table 1. The results indicated that social desirability was significantly and positively correlated with positive perfectionism ($r = 0.528$) and anxiety ($r = 0.331$), while it showed a significant negative correlation with negative perfectionism ($r = -0.399$). Moreover, positive perfectionism was significantly and negatively correlated with both negative perfectionism ($r = -0.564$) and anxiety ($r = -0.420$). In contrast, negative perfectionism demonstrated a significant positive association with anxiety ($r = 0.278$). In addition to these bivariate associations, Table 1 also presents the direct, indirect, and total effects of the study variables.

Table 1. Direct, Indirect, and Total Effects of Positive and Negative Perfectionism on Social Desirability with the Mediating Role of Anxiety

Structural Path		Standardized Path Coefficient (β)	t-value	Sobel Test (Z)	Result	Direct Effect	Indirect Effect	Total Effect
Positive Perfectionism → Social Desirability	Positive Perfectionism → Anxiety	-0/42	-2.57	2/42	Supported	0/69	0/12	0/81
	Anxiety → Social Desirability	-0/29	-7/45	-	-	-	-	-
Negative Perfectionism → Social Desirability	Negative Perfectionism → Anxiety	0/48	4/45	3/82	Supported	-0/22	-0/13	-0/35
	Anxiety → Social Desirability	-0/29	-7/45					

As shown in Table 1, the standardized path coefficient between positive perfectionism and anxiety was -0.42 , and the standardized path coefficient between anxiety and social desirability was -0.29 . To examine the mediating role of anxiety in the relationship between positive perfectionism and social desirability, the Sobel test was applied, yielding a Sobel statistic of 2.42,

which indicates a significant mediating effect of anxiety in this relationship. Based on the unstandardized coefficients, the direct effect of positive perfectionism on social desirability was 0.69, the indirect effect through anxiety was 0.12, and the total causal effect was 0.81. Furthermore, the standardized path coefficient between negative perfectionism and anxiety was 0.48, while the

standardized coefficient between anxiety and social desirability remained -0.29 . The mediating effect of anxiety in the relationship between negative perfectionism and social desirability was also examined using the Sobel test, resulting in a Sobel statistic of 3.82, indicating a statistically significant mediation effect. According to the unstandardized coefficients, the direct effect of negative perfectionism on social desirability was -0.22 , the indirect effect via anxiety was -0.13 , and the total

causal effect was -0.35 . To estimate the structural model, the maximum likelihood estimation method was employed, and several goodness-of-fit indices were used, including the Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA), Goodness-of-Fit Index (GFI), Adjusted Goodness-of-Fit Index (AGFI), degrees of freedom, chi-square value, and the chi-square to degrees of freedom ratio. These indices are reported in Table 2.

Table 2. Fit Indices of the Structural Model

Fit Index	Acceptable Criterion	Observed Value	Model Fit Status
χ^2/df (Chi-square / Degrees of Freedom)	< 3.00 (Good) < 5.00 (Acceptable)	2.92	Good Fit
GFI (Goodness-of-Fit Index)	> 0.90	0.93	Good Fit
AGFI (Adjusted Goodness-of-Fit Index)	> 0.80	0.91	Good Fit
NFI (Normed Fit Index)	> 0.90	0.95	Good Fit
CFI (Comparative Fit Index)	> 0.90	0.94	Good Fit
IFI (Incremental Fit Index)	> 0.90	0.95	Good Fit
TLI (Tucker–Lewis Index)	> 0.90	0.96	Good Fit
RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation)	< 0.08	0.073	Excellent Fit

Based on the LISREL output presented in the above table, the chi-square to degrees of freedom ratio (χ^2/df) in the model is less than 3, and the obtained value of 2.92 indicates an adequate and acceptable model fit. The Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) is expected to be below 0.08; in the proposed conceptual model, this value was 0.073, reflecting a good fit. In addition, the Goodness-of-Fit Index (GFI) and the Adjusted Goodness-of-Fit Index (AGFI) should exceed 0.90, a criterion that is met in the present model. Overall, considering the fit indices and the outputs generated by the LISREL software, it can be concluded that the data fit the proposed model well, and the reported indices collectively indicate that the structural model demonstrates satisfactory fit to the empirical data.

Conclusion

The present study aimed to develop a structural model exploring the relationship between perfectionism and social desirability, with anxiety serving as a mediating variable among university students. The initial findings revealed that both positive and negative perfectionism exhibit a direct and significant positive relationship with social desirability. This suggests that perfectionistic

individuals utilize high standards as an organized effort to gain social approval and maintain a positive self-image (Stoeber & Hotham, 2013). Furthermore, perfectionism was identified as a risk factor positively associated with anxiety (Callahan & Greene, 2023), whereas social desirability, acting as a defensive mechanism to protect self-esteem, demonstrated a significant negative correlation with anxiety (Rickwood & Coleman, 2023).

A pivotal finding of this study was the mediating role of anxiety; specifically, maladaptive perfectionism indirectly impairs psychological well-being and the functional aspects of social desirability by intensifying anxiety levels (Curran & Hill, 2019). These results underscore the necessity of psychological interventions focused on emotion regulation and the modification of perfectionistic patterns. Within this framework, anxiety management can lead to enhanced academic performance, improved mental health, and the facilitation of interpersonal interactions within university environments.

Despite certain limitations, such as the sample being restricted to a single university branch and the absence of clinical screening to differentiate between chronic and situational anxiety, this study

provides valuable insights. Future research is encouraged to replicate this structural model across diverse age groups and clinical populations. Ultimately, the recommended practical strategy for students is to transition from maladaptive perfectionism toward setting realistic goals. Adopting this approach not only prevents the experience of debilitating anxiety but also creates a more favorable psychological foundation for achieving sustainable success in social contexts.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: This article is extracted from the first author's Master's thesis in Clinical Psychology at the Islamic Azad University, Science and Research Branch, Tehran. The study was approved by the Ethics Committee of

the Islamic Azad University, Science and Research Branch, Tehran (Ethical Code: IR.IAU.SRB.REC.1403.173). Furthermore, to adhere to ethical principles, all participants were informed about the voluntary nature of the study and the confidentiality of their personal information. Written informed consent was obtained from all participants prior to their inclusion in the study.

Funding: This research was conducted as part of a Master's thesis and received no specific financial support or grants from any funding agencies.

Authors' contribution: The first author served as the lead researcher. The second and third authors were the thesis supervisor and consultant, respectively.

Conflict of interest: The authors declare that they have no conflicts of interest regarding the results or publication of this research.

Acknowledgments: The authors would like to express their sincere gratitude to all the students who participated in this study for their valuable cooperation.

ارائه مدل رابطه کمال گرایی و مطلوبیت اجتماعی با نقش میانجی اضطراب

مریم جعفری فر^۱، سیده حکیمه موسوی^{۲*}، مهناز مجیدی^۳

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی بالینی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۲. استادیار گروه روانشناسی بالینی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۳. استادیار گروه روانشناسی بالینی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

چکیده

مشخصات مقاله

زمینه: کمال گرایی و مطلوبیت اجتماعی از جمله سازه‌های مهم روان‌شناختی هستند که نقش مؤثری در تعاملات اجتماعی دانشجویان دارند و اغلب با تجارب هیجانی منفی همراه‌اند. با این حال، نقش میانجی اضطراب در رابطه بین کمال گرایی و مطلوبیت اجتماعی کمتر بررسی شده و ارائه یک مدل ساختاری در این زمینه ضروری به نظر می‌رسد.

هدف: هدف از انجام این پژوهش، ارائه مدل رابطه کمال‌گرایی و مطلوبیت اجتماعی با نقش میانجی اضطراب در بین دانشجویان بود. **روش:** روش پژوهش حاضر توصیفی - تحلیلی و از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات در رشته‌های علوم انسانی در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ بود. از میان افراد جامعه، ۳۰۰ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه اضطراب (بک و همکاران، ۱۹۸۸)، پرسشنامه کمال‌گرایی (تری شورت، ۱۹۹۵) و پرسشنامه مطلوبیت اجتماعی (کراون و مارلو، ۱۹۶۴) بود. تحلیل داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و مدل‌یابی معادلات ساختاری و به کمک نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۲ و LISREL نسخه ۸.۵ انجام گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد رابطه کمال‌گرایی با مطلوبیت اجتماعی مثبت و معنادار بود ($p < 0/001$). همچنین ضریب غیرمستقیم کمال‌گرایی مثبت و منفی با مطلوبیت اجتماعی از طریق اضطراب معنادار و مثبت بوده است ($p < 0/001$).

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که کمال‌گرایی، به‌طور مستقیم و از طریق افزایش اضطراب، نقش مهمی در تبیین مطلوبیت اجتماعی دانشجویان دارد. اضطراب به‌عنوان یک سازوکار واسطه‌ای، رابطه بین ابعاد کمال‌گرایی و مطلوبیت اجتماعی را تقویت می‌کند. بنابراین، توجه به مدیریت اضطراب و تعدیل الگوهای کمال‌گرایانه می‌تواند در ارتقای سازگاری اجتماعی و بهبود تعاملات بین‌فردی دانشجویان مؤثر باشد.

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۳/۰۷/۱۵

بازنگری: ۱۴۰۳/۰۸/۱۰

پذیرش: ۱۴۰۳/۰۹/۰۱

انتشار برخط: ۱۴۰۳/۱۰/۰۱

کلیدواژه‌ها:

اضطراب، کمال‌گرایی، مطلوبیت اجتماعی، دانشجویان.

استناد: جعفری فر، مریم؛ موسوی، سیده حکیمه؛ و مجیدی مهناز. (۱۴۰۳). ارائه مدل رابطه کمال‌گرایی و مطلوبیت اجتماعی با نقش میانجی اضطراب. مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۳، شماره ۱۴۲، ۲۹۸-۳۱۴.

مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۳، شماره ۱۴۲، ۱۴۰۳. DOI [10.61186/jps.23.142.16](https://doi.org/10.61186/jps.23.142.16)

✉ نویسنده مسئول: سیده حکیمه موسوی. استادیار گروه روانشناسی بالینی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

رایانامه: Hakimehmousavi@yahoo.com

مقدمه

کمال‌گرایی^۱ به عنوان یکی از ویژگی‌های مهم شخصیت، به تنظیم استانداردهای بسیار بالا برای خود، نگرانی افراطی درباره اشتباهات و تأکید بر انجام بی‌عیب و نقص امور اشاره دارد (کور تا و همکاران، ۲۰۲۳). این سازه، به‌ویژه در جمعیت دانشجویی، اغلب به‌عنوان یک ویژگی مطلوب تلقی می‌شود؛ چراکه این تصور وجود دارد که کمال‌گرایی با عملکرد تحصیلی بالا، موفقیت فردی و ارتقای جایگاه اجتماعی همراه است (سومانتیکو و همکاران، ۲۰۲۴). کمال‌گرایی یک صفت چندبعدی است که ابعاد عاطفی، انگیزشی، شناختی و رفتاری را در بر می‌گیرد و ویژگی‌هایی نظیر پشتکار، دقت بالا، باریک‌بینی و نیاز به اثبات برتری را شامل می‌شود؛ ویژگی‌هایی که رفتار فرد را به سمت دستیابی به عملکرد برتر و اهداف عالی هدایت می‌کنند (جاوید، ۲۰۲۵).

شواهد پژوهشی نشان می‌دهند که در برخی موارد، کمال‌گرایی می‌تواند با پیامدهای مثبت همراه باشد. به‌عنوان مثال، لوسکالزو (۲۰۱۹) گزارش کرد دانشجویانی که نمرات بالاتری در مقیاس کمال‌گرایی کسب می‌کنند، از عملکرد تحصیلی بهتری نیز برخوردارند. با این حال، یافته‌های پژوهشی جدیدتر نشان می‌دهند که کمال‌گرایی صرفاً یک سازه مثبت نیست و نمی‌توان آن را معادل وظیفه‌شناسی یا پشتکار سازگارانه تلقی کرد (لیشتسکه و همکاران، ۲۰۲۵). در این راستا، کوران و هیل (۲۰۱۹) در یک مطالعه فراتحلیلی نشان دادند که سطح کمال‌گرایی در میان دانشجویان طی دو دهه اخیر به‌طور معناداری افزایش یافته و این سازه ماهیتی چندبعدی دارد که شامل سه مؤلفه اصلی است: تعیین استانداردهای غیرمنطقی بالا، قضاوت منفی درباره تلاش‌های خود و وابستگی احساس ارزشمندی فرد به میزان دستیابی به این استانداردها.

بر این اساس، پژوهشگران بر تمایز بین کمال‌گرایی مثبت^۲ و کمال‌گرایی منفی^۳ تأکید دارند (آلدهادا، ۲۰۱۸). کمال‌گرایی مثبت با تلاش برای پیشرفت و دستیابی به عملکرد مطلوب مرتبط است، در حالی که کمال‌گرایی منفی با نگرانی افراطی درباره بی‌عیب و نقص بودن، ترس از شکست و ارزیابی منفی از خود همراه است (فرناندز-

گارسیا، ۲۰۲۲). شواهد نشان می‌دهند که کمال‌گرایی منفی می‌تواند پیامدهای نامطلوبی برای سلامت روان به همراه داشته باشد و به تجربه هیجانات منفی منجر شود (سیمون و همکاران، ۲۰۲۵؛ وانگ و لی، ۲۰۱۷).

یکی از مهم‌ترین پیامدهای هیجانی کمال‌گرایی، اضطراب^۴ است (ژیونگ و همکاران، ۲۰۲۴). پژوهش مادیگان (۲۰۱۹) نشان داد افراد کمال‌گرا به‌طور مزمین احساس در ماندگی و فقدان کنترل را تجربه می‌کنند که این وضعیت زمینه‌ساز بروز اضطراب می‌شود. در همین راستا، پژوهش زیوری اظهار (۱۴۰۳) وجود رابطه معنادار بین کمال‌گرایی و اضطراب تحصیلی را در میان دانشجویان گزارش کرد. همچنین یافته‌ها نشان می‌دهند که عوامل محیطی و ویژگی‌های شخصیتی به‌طور هم‌زمان در شکل‌گیری و تداوم کمال‌گرایی نقش دارند (بشارت و ابراهیم نژادمقدم، ۱۴۰۱) و کمال‌گرایی با شاخص‌های سلامت روان از جمله اضطراب و افسردگی همبستگی معناداری دارد.

اهمیت مطالعه کمال‌گرایی در جمعیت دانشجویی از آن جهت است که این سازه تنها به تعاملات اجتماعی محدود نمی‌شود، بلکه بر کارکردهای شناختی نظیر حافظه نیز از طریق خلق و هیجان تأثیرگذار است و می‌تواند عملکرد تحصیلی دانشجویان را به‌طور غیرمستقیم تحت تأثیر قرار دهد (جیانگ و جیانگ، ۲۰۲۵). افزون بر این، پژوهش‌های متعدد در نمونه‌های بالینی و غیربالینی، رابطه کمال‌گرایی با اضطراب، افسردگی، باورهای غیرمنطقی و نشانه‌های و سواسی-اجباری را تأیید کرده‌اند (لون و همکاران، ۲۰۲۳؛ کالاکان و گرین، ۲۰۲۳).

در کنار کمال‌گرایی، مطلوبیت اجتماعی^۵ یکی دیگر از سازه‌های مهم مرتبط با عملکرد روان‌شناختی و اجتماعی دانشجویان است (استور و هوتام، ۲۰۱۳). مطلوبیت اجتماعی به نیاز فرد برای مورد پذیرش واقع شدن، خوب به نظر رسیدن و کسب تأیید اجتماعی اشاره دارد؛ نیازی که ریشه در ماهیت اجتماعی انسان دارد و در بستر تعامل با دیگران ارضا می‌شود (لاویداس و همکاران، ۲۰۲۲). ادراک افراد از خود تا حد زیادی تحت تأثیر روابط اجتماعی و برداشت دیگران از رفتارهای آنان شکل می‌گیرد و مطلوبیت اجتماعی، علاوه بر آنکه در تعاملات

بین فردی نمود می‌یابد، با سطح خودآگاهی فرد نیز پیوند دارد (ته و همکاران، ۲۰۲۳).

مطلوبیت اجتماعی را می‌توان مجموعه‌ای از الگوهای رفتاری، هنجارها و ارزش‌های مورد پذیرش جامعه دانست که به روابط اجتماعی از جنبه‌های صوری و محتوایی جهت می‌دهد. این روابط ممکن است به صورت مثبت، منفی یا خنثی بروز کنند، اما در هر صورت، مطلوبیت اجتماعی نقشی اساسی در رشد اجتماعی ایفا می‌کند (رامیرز و همکاران، ۲۰۲۵). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که مطلوبیت اجتماعی با سلامت روان، عزت‌نفس و اعتماد به نفس همبستگی مثبت دارد و می‌تواند با کاهش اضطراب همراه باشد (هامید و آرکسین، ۲۰۲۳).

با این حال، برخی شواهد نشان می‌دهند که مطلوبیت اجتماعی همواره سازگارانه نیست. ریکوود و کولیمن (۲۰۲۳) گزارش کرد که سوگیری مطلوبیت اجتماعی با سلامت روان مرتبط است و افراد ممکن است به دلیل تجربه اضطراب، بدون آگاهی کامل، در مقیاس‌های خودگزارشی نمرات بالاتری کسب کنند. به عبارت دیگر، تلاش افراطی برای حفظ تصویر اجتماعی مطلوب می‌تواند با اضطراب همراه باشد (بولانگر و بدار، ۲۰۲۳؛ کاسی و همکاران، ۲۰۲۴).

بر اساس پیشینه پژوهشی، هر یک از روابط دوگانه بین کمال‌گرایی و اضطراب، مطلوبیت اجتماعی و اضطراب، و کمال‌گرایی با سازه‌های مختلف روان‌شناختی مورد بررسی قرار گرفته‌اند. همچنین شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد همپوشانی مفهومی بین اضطراب و افسردگی می‌تواند نقش مهمی در تبیین ارتباط کمال‌گرایی با پیامدهای هیجانی ایفا کند و مطلوبیت اجتماعی به‌عنوان یک عامل زیربنایی، در همبستگی میان عزت‌نفس و اضطراب نقش داشته باشد (لاویداس و همکاران، ۲۰۲۲).

با وجود این، بررسی هم‌زمان رابطه کمال‌گرایی مثبت و منفی با مطلوبیت اجتماعی، با در نظر گرفتن نقش واسطه‌ای اضطراب، به‌ویژه در جمعیت دانشجویی، تاکنون مورد توجه قرار نگرفته است. از این رو، پژوهش حاضر با هدف ارائه یک مدل ساختاری برای تبیین رابطه بین کمال‌گرایی و مطلوبیت اجتماعی با نقش میانجی اضطراب انجام شد. این مطالعه در پی پاسخ به این سؤال اساسی است که آیا مدل ساختاری پیشنهادی از برازش مناسبی برخوردار است و اضطراب می‌تواند به‌عنوان یک سازوکار واسطه‌ای، رابطه بین کمال‌گرایی و مطلوبیت اجتماعی را در میان دانشجویان تبیین کند. از این رو، پژوهش حاضر در پی

پاسخگویی به این سؤال اساسی است که آیا مدل ساختاری رابطه کمال‌گرایی و مطلوبیت اجتماعی با نقش واسطه‌ای اضطراب در دانشجویان از برازش مناسبی برخوردار است؟

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان:

روش پژوهش حاضر توصیفی-تحلیلی از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد رشته‌های علوم انسانی (روان‌شناسی بالینی، روان‌شناسی عمومی و روان‌شناسی تربیتی) دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران بود که در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ مشغول به تحصیل بودند. روش نمونه‌گیری در این پژوهش، نمونه‌گیری در دسترس بود. بر اساس دیدگاه استیونس (۱۹۹۵)، حداقل حجم نمونه مورد نیاز در روش مدل‌یابی معادلات ساختاری بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ نفر پیشنهاد شده است. همچنین برخی صاحب‌نظران حجم نمونه بیشتری، در حدود ۲۰۰ نفر، را برای این روش توصیه کرده‌اند (کلاین، ۲۰۲۳). در پژوهش حاضر، حجم نمونه ۳۰۰ نفر در نظر گرفته شد تا اطمینان لازم از کفایت حجم نمونه و دستیابی به توان آماری مطلوب فراهم شود. ملاک‌های ورود به پژوهش شامل دانشجوی ارشد رشته‌های علوم انسانی (روان‌شناسی عمومی، روان‌شناسی بالینی، روان‌شناسی تربیتی)، نداشتن اختلال جسمی و روانی که با تکمیل پرسشنامه تداخل نماید، و داشتن رضایت در تکمیل پرسشنامه بود و ملاک خروج نیز شامل عدم تکمیل پرسش‌نامه‌ها، پاسخ‌دهی ناقص یا تصادفی، انصراف از ادامه همکاری در هر مرحله از پژوهش بود.

ب) ابزار

پرسشنامه اطلاعات جمعیت شناختی: این پرسشنامه از نوع محقق ساخته بوده و برای استخراج معیار ورود و خروج به مطالعه، طراحی شده است. این پرسشنامه با توجه به اهداف مطالعه، اطلاعات مربوط به جنسیت، محل زندگی، سن، وضعیت تاهل، وضعیت شغلی و سابقه بیماری یا اختلال روانی را در بردارد و شامل ۶ سوال بود.

پرسشنامه مطلوبیت اجتماعی (SDS):^۱

پرسشنامه مطلوبیت اجتماعی توسط کراون و مارلو (۱۹۶۴) ایجاد شده است و دارای ۹ سوال است. نمره کل آزمون بر مبنای پاسخ‌های صحیح و غلط هر ماده مشخص می‌شود. برای انتخاب هر پاسخ درست به شماره‌های ۱، ۳، ۴، ۶ و ۹ یک نمره و برای انتخاب پاسخ غلط به شماره‌های ۲، ۵، ۷ و ۸ یک نمره داده می‌شود. هر چه نمره کل بالاتر باشد گرایش به جامعه‌پسندی بیشتر است. نمره پائین نشان‌دهنده مطلوبیت اجتماعی پایین یا نادیده گرفته شدن است. کراون و مارلو (۱۹۶۴) پایایی این مقیاس را با روش کورد ریچاردسون ۰/۸۸ و روایی آن به روش تحلیل عامل ۰/۸۶ بدست آوردند. در ایران پایایی این آزمون با روش باز آزمایی از ۰/۸۰ بیشتر بوده است. پایایی را به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۴ بدست آوردند و از نظر روایی سازه با ضریب همبستگی ۰/۸۷ بدست آمد (گنجی، ۱۳۸۹). در پژوهش حاضر پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۳ محاسبه گردید.

پرسشنامه کمال‌گرایی مثبت و منفی (PANPS):^۲

کمال‌گرایی مثبت و منفی تری-شورت در سال ۱۹۹۵ تهیه شد که ابزاری مشتمل بر ۴۰ آیتم می‌باشد که ۲۰ آیتم آن کمال‌گرایی مثبت (۳۷، ۳۵، ۳۴، ۳۲، ۳۰، ۲۹، ۲۸، ۲۵، ۲۴، ۲۳، ۲۱، ۱۹، ۱۸، ۱۶، ۱۴، ۱۳، ۹، ۶، ۳، ۲ و ۴۰) و ۲۰ آیتم دیگر کمال‌گرایی منفی (۱، ۴، ۵، ۲۰، ۱۷، ۱۵، ۱۳، ۱۲، ۱۱، ۱۰، ۸، ۷، ۲۲، ۲۷، ۲۶، ۳۳، ۳۱، ۳۶، ۳۸ و ۳۹) را می‌سنجند و بر اساس طیف ۵ درجه‌ای لیکرت از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم پاسخ داده می‌شود. حداقل نمره آزمودنی‌ها در هر یک از مقیاس‌های آزمون ۴۰ و حداکثر ۲۰۰ خواهد بود. تری شورت و همکاران (۱۹۹۵) ضریب آلفا برای مقیاس‌های کمال‌گرایی مثبت و منفی را به ترتیب ۰/۸۷ و ۰/۸۵ بدست آوردند. وطن‌خواه و سامانی (۱۳۹۵) جهت تعیین پایایی این مقیاس، ضریب آلفا برای زیرمقیاس‌های کمال‌گرایی مثبت و منفی به ترتیب ۰/۹۰ و ۰/۸۷ برای کل آزمودنی‌ها و ۰/۹۱ و ۰/۸۸ برای دانشجویان دختر و ۰/۸۹ و ۰/۸۶ برای دانشجویان پسر را گزارش نمود که

نشان‌دهنده همسانی درونی بالای این مقیاس می‌باشد. در پژوهش حاضر پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۳ محاسبه گردید.

پرسشنامه اضطراب بک (BAI):^۳

همکاران (۱۹۸۸) طراحی شده که یک پرسشنامه خود گزارش‌دهی است که برای اندازه‌گیری شدت اضطراب در نوجوانان و بزرگسالان تهیه شده است. این پرسشنامه یک مقیاس ۲۱ ماده‌ای است که آزمودنی در هر ماده یکی از چهار گزینه را که نشان‌دهنده اضطراب است، انتخاب می‌کند که از ۰-۳ نمره‌گذاری می‌شوند. نمره کل این پرسشنامه در دامنه ۰-۶۳ قرار می‌گیرد نمرات ۰-۷ کمترین حد اضطراب، ۸-۱۵ اضطراب خفیف، ۱۶-۲۵ اضطراب متوسط و ۲۶-۶۳ اضطراب شدید را نشان می‌دهند. کلارک و بک (۲۰۱۱) همسانی درونی این مقیاس را ۰/۹۳ و پایایی بازآزمایی آن را ۰/۷۵ گزارش نمودند. در ایران، کاویانی و موسوی (۱۳۸۷) ضریب همسانی درونی آن با آلفای کرونباخ ۰/۸۳ و پایایی آن با روش بازآزمایی به فاصله یک هفته ۰/۹۲ و همبستگی آیت‌ها از ۰/۳۰ تا ۰/۷۶ گزارش کرده است. در پژوهش حاضر پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۰ محاسبه گردید.

روش اجرا:

در ابتدا ۳۵۰ پرسشنامه در اختیار نمونه‌های در دسترس در دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات قرارداد شد. از این تعداد ۳۱۹ پرسش‌نامه به پژوهشگران بازگردانده شد. این تعداد به علت دارا بودن مشخصات واحد پژوهش و احتمال همکاری با پژوهشگران، با رعایت ملاک‌های ورود و تمامی ملاحظات اخلاقی وارد مطالعه شدند. پس از انتخاب نمونه آماری، توضیحات لازم توسط پژوهشگر اصلی (نویسنده مسئول) به شرکت‌کنندگان ارائه شد. و پس از کسب رضایت‌نامه آگاهانه، پرسشنامه‌ها توزیع و جمع‌آوری شدند. برای تحلیل داده‌های پژوهش و بررسی فرضیه‌های پژوهش از ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل عامل تاییدی و مدل‌سازی معادلات ساختاری (تحلیل مسیر) با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۲ و LISREL نسخه ۸٫۵ انجام گرفت.

یافته‌ها:

۲۷٪ دانشجوی خوابگاهی بودند که محل سکونت و تولدشان شهری غیر از تهران بود. هیچ کدام از آزمودنی‌های انتخاب شده تشخیص رسمی اختلالات روانی و سابقه درمان روانشناختی را نداشتند. میانگین سنی آنها ۱۸/۰۸ با انحراف معیار ۱۰/۰۷ بود. در جدول ۱، شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش ارائه شده است.

در این پژوهش ۳۰۰ دانشجو حضور داشتند که از این میان، ۶۲٪ مونث و ۳۸٪ مذکر بودند. همچنین ۳۸٪ مجرد، ۵۳٪ متاهل و ۹٪ مطلقه بودند. بعلاوه، ۳۲/۳٪ دانشجویان بیکار، ۲۹٪ کارمند بودند و ۳۸/۷٪ شغل آزاد داشتند. تمامی دانشجویان ساکن تهران بودند که ۷۳٪ آنها بومی تهران و

جدول ۱. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

تعداد کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف معیار	آماره t	درجه آزادی	سطح معناداری چولگی	کشیدگی
۲	۹	۵/۸۴	۱/۶۲	۸/۹۸	۲۹۹	۰/۰۰۱	۰/۰۵۹
۲/۵۵	۴/۶	۳/۷۴	۰/۴۵	۲۸/۴	۲۹۹	۰/۰۰۱	۰/۱۳۶
۲/۳۵	۵	۳/۴۴	۰/۶	۱۲/۶۶	۲۹۹	۰/۰۰۱	-۰/۰۹۳

هر یک از متغیرهای تحت بررسی استفاده شد که برای هر یک از متغیرهای اضطراب، مطلوبیت اجتماعی، کمال‌گرایی مثبت و کمال‌گرایی منفی به ترتیب ۰/۴۰۹، ۰/۴۶۷، ۰/۲۲۱ و ۰/۲۰۹ بود که میزان سطح معناداری از میزان خطای نوع اول در سطح ۰/۰۵ بیشتر بود لذا فرض نرمال بودن متغیرهای تحت بررسی تایید گردید. هم‌چنین از پیش فرض‌های استفاده از رگرسیون استقلال خطا است که با استفاده از آزمون دوربین و اتسون بررسی گردید. میزان آماره دوربین و اتسون برابر ۱/۶۰۷ می‌باشد بنابر این فرضیه همبستگی بین خطاها از بین رفته و می‌توان از معادله رگرسیونی استفاده نمود. همچنین جهت بررسی وجود هم‌خطی چندگانه از آماره‌های تلورانس و عامل تورم واریانس استفاده گردید. آماره تورم واریانس اگر از ۰/۲ بیشتر باشد نشانه آن است که مدل رگرسیون از تناسب خوبی برخوردار است که در مدل رگرسیونی برابر ۰/۴۸ بدست آمد.

همانطور که جدول ۱ نشان می‌دهد، در بررسی وضعیت مولفه مطلوبیت اجتماعی، میانگین این مولفه برابر ۵/۸۴ با انحراف معیار ۱/۶۲ بوده است. در حقیقت این مقدار میانگین بیان‌کننده این نکته است که میزان مطلوبیت اجتماعی به میزان نسبتاً زیادی وجود دارد. در بررسی وضعیت مولفه کمال‌گرایی منفی و مثبت، میانگین این مولفه به ترتیب برابر ۳/۴۴ و ۳/۷۳ با انحراف معیار ۰/۶ و ۰/۳۵ بوده است. در حقیقت این مقدار میانگین بیان‌کننده این نکته است که میزان کمال‌گرایی منفی و مثبت به میزان نسبتاً زیادی وجود دارد. همانطور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، شاخص‌های کجی و کشیدگی همه متغیرهای آشکار بین ۲- و ۲ قرار دارد که بیانگر عدم انحراف بیش از حد توزیع نرمات متغیرها از توزیع نرمال است از این رو می‌توان چنین استنباط نمود که مفروضه نرمال بودن داده‌ها برقرار است. طبق جدول ۱، جهت بررسی وجود رابطه معنادار بین متغیرهای تحت بررسی قبل از استفاده از آزمون‌های پارامتری، از آزمون کولموگروف اسمیرنوف جهت بررسی نرمال بودن

جدول ۲. توزیع فراوانی اضطراب

فراوانی	درصد	درصد تجمعی
کم	۷۷	۲۵/۷
خفیف	۱۰۲	۳۴
متوسط	۷۸	۲۶
شدید	۴۳	۱۴/۳
مجموع	۳۰۰	۱۰۰

طبق جدول ۲، اضطراب در ۸۵/۷٪ افراد در حد متوسط بوده است. قبل از بررسی یافته های استنباطی این پژوهش و استفاده از روش مدل یابی

معادلات ساختاری، نتایج ماتریس همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش در جدول ۳ ارائه شده است

جدول ۳. ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیر	۱	۲	۳	۴
اضطراب	۱			
کمالگرایی منفی	۰/۲۷۸	۱		
کمالگرایی مثبت	-۰/۴۲۰	-۰/۵۶۴	۱	
مطلوبیت اجتماعی	-۰/۳۳۱	-۰/۳۹۹	۰/۵۲۸	۱

همانطور که نتایج جدول ۳ نشان می دهد، بین مطلوبیت اجتماعی با کمال گرایی مثبت همبستگی معناداری برابر ۰/۵۲۸، با کمال گرایی منفی برابر ۰/۳۹۹-، با اضطراب برابر ۰/۳۳۱- است. میزان ضریب همبستگی بین کمال گرایی مثبت با کمال گرایی منفی برابر ۰/۵۶۴- و با اضطراب

دارای رابطه همبستگی با ضریب ۰/۴۲- و رابطه بین کمال گرایی منفی و اضطراب دارای همبستگی به ضریب ۰/۲۷۸- است. افزون بر این، نتایج اثرات مستقیم و غیرمستقیم و اثر کل متغیرهای پژوهش در جدول ۴ آمده است.

جدول ۴. نتایج اثرات مستقیم، غیرمستقیم و اثر کل متغیرها

جهت مسیر	پارامتر استاندارد شده	مقدار T	آزمون سبل	نتیجه	اثر مستقیم	اثر غیر مستقیم	اثر کل
کمال گرایی مثبت بر مطلوبیت اجتماعی	-۰/۴۲	-۲/۵۷	۲/۴۲	تائید فرضیه	۰/۶۹	۰/۱۲	۰/۸۱
اضطراب بر مطلوبیت اجتماعی	-۰/۲۹	-۷/۴۵					
کمال گرایی منفی بر اضطراب	۰/۴۸	۴/۴۵					
کمال گرایی منفی بر مطلوبیت اجتماعی	-۰/۲۹	-۷/۴۵	۳/۸۲	تائید فرضیه	-۰/۲۲	-۰/۱۳	-۰/۳۵

همان گونه که نتایج جدول ۴ نشان می دهد میزان ضریب استاندارد ارتباطی بین کمال گرایی مثبت و اضطراب برابر ۰/۴۲- و همچنین میزان ضریب استاندارد مطلوبیت اجتماعی و اضطراب برابر ۰/۲۹- بدست آمد. جهت بررسی اثرگذاری کمال گرایی مثبت بر مطلوبیت اجتماعی با میانجیگری اضطراب با استفاده از آزمون سبل مقدار آماره سبل برابر ۲/۴۲ بدست آمد که نشان دهنده وجود ارتباط معنادار بین کمال گرایی مثبت و مطلوبیت اجتماعی با نقش واسطه ای اضطراب است. همچنین بر اساس ضرایب غیر استاندارد میزان اثر مستقیم کمال گرایی مثبت بر مطلوبیت اجتماعی برابر ۰/۶۹ و میزان اثر غیر مستقیم با میانجیگری اضطراب برابر ۰/۱۲ و کل اثر علی برابر ۰/۸۱ بدست آمد. میزان ضریب

استاندارد ارتباطی بین کمال گرایی منفی و اضطراب برابر ۰/۴۸ و همچنین میزان ضریب استاندارد مطلوبیت اجتماعی و اضطراب برابر ۰/۲۹- بدست آمد. جهت بررسی اثرگذاری کمال گرایی منفی بر مطلوبیت اجتماعی با میانجیگری اضطراب با استفاده از آزمون سبل مقدار آماره سبل برابر ۳/۸۲ بدست آمد که نشان دهنده وجود ارتباط معنادار بین کمال گرایی منفی و مطلوبیت اجتماعی با نقش واسطه ای اضطراب است. همچنین بر اساس ضرایب غیر استاندارد میزان اثر مستقیم کمال گرایی منفی بر مطلوبیت اجتماعی برابر ۰/۲۲- و میزان اثر غیر مستقیم با میانجیگری اضطراب برابر ۰/۱۳- و کل اثر علی برابر ۰/۳۵- بدست آمد. برای برآورد مدل ساختاری از روش بیشینه درست نمایی و

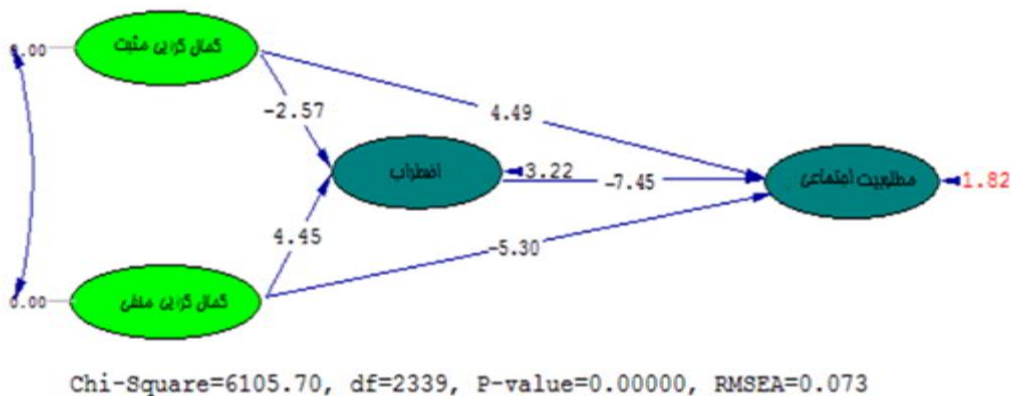
شاخص های ریشه واریانس خطای تقریب، شاخص نیکویی برازش، و نسبت مجذور کای به درجه آزادی استفاده شد که در جدول ۵ ارائه شده اند. شاخص نیکویی برازش تعدیل شده، درجه آزادی، میزان مجذور کای

جدول ۵. نتایج برازش مدل پژوهش

شاخص های برازش	معیار پذیرش	مقدار مشاهده شده	وضعیت برازش
مجذور کای به درجه آزادی X^2/df	خوب $< ۰/۳$ قابل قبول $< ۰/۵$	۲/۹۲	برازش مطلوب
شاخص نیکویی برازش (GFI)	$> ۰/۹۰$	۰/۹۳	برازش مطلوب
شاخص نیکویی برازش اصلاح شده (AGFI)	$> ۰/۸۰$	۰/۹۱	برازش مطلوب
شاخص برازش نرم شده (NFI)	$> ۰/۹۰$	۰/۹۵	برازش مطلوب
شاخص برازش تطبیقی (CFI)	$> ۰/۹۰$	۰/۹۴	برازش مطلوب
شاخص برازش افزایشی (IFI)	$> ۰/۹۰$	۰/۹۵	برازش مطلوب
شاخص توکر-لوییس (TLI)	$> ۰/۹۰$	۰/۹۶	برازش مطلوب
ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب (RMSEA)	$< ۰/۰۸$	۰/۰۷۳	برازش عالی

باشند که در مدل این شرایط صدق می کند. با توجه به شاخص ها و خروجی های نرم افزار لیزرل می توان گفت که داده ها به خوبی با مدل منطبق هستند و شاخص های ارائه شده نشان دهنده این موضوع هستند که در مجموع مدل ارائه شده مناسبی است و داده های تجربی اصطلاحاً به خوبی با آن منطبق می باشند.

با توجه به خروجی لیزرل که در جدول فوق ارائه شده، $df/2x$ در مدل کمتر از ۳ باشد و مقدار بدست آمده ۲/۹۲ نشان دهنده برازش مناسب مدل است. ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب می بایستی کمتر از ۰/۰۸ باشد که در مدل مفهومی این مقدار برابر ۰/۰۷۳ می باشد. شاخص نیکویی برازش و شاخص تعدیل شده نیکویی برازش باید بیشتر از ۰/۹

شکل ۲. مدل نهایی پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام پژوهش، ارائه مدل ساختاری رابطه کمال‌گرایی و مطلوبیت اجتماعی با نقش واسطه‌ای اضطراب در دانشجویان بود. یافته نخست پژوهش نشان داد که کمال‌گرایی مثبت و منفی با مطلوبیت اجتماعی رابطه مستقیم، مثبت و معناداری دارند. این نتیجه با پژوهش‌های پیشین همسو است که نشان داده‌اند افراد کمال‌گرا، به‌ویژه در بافت‌های تحصیلی و اجتماعی، تمایل دارند خود را به‌گونه‌ای مطلوب و پذیرفتنی به دیگران ارائه دهند (استوبر و هوتام، ۲۰۱۳؛ لاویداس و همکاران، ۲۰۲۲). بر اساس این دیدگاه، کمال‌گرایی را می‌توان تلاشی سازمان‌یافته برای دستیابی به استانداردهای بالا دانست که هدف نهایی آن کسب تأیید اجتماعی و حفظ تصویر مثبت از خود است. مطالعات نشان می‌دهند که این گرایش به مطلوبیت اجتماعی، به‌ویژه در میان دانشجویان، می‌تواند به گزارش بیش‌برآوردشده توانمندی‌ها و تلاش برای پنهان‌سازی نقص‌ها منجر شود (ریکوود و کولمن، ۲۰۲۳؛ ته و همکاران، ۲۰۲۳). از این رو، می‌توان گفت نیاز بنیادین انسان به پذیرش اجتماعی، در برخی افراد از مسیر کمال‌گرایی تقویت شده و به شکل رفتارهای مطلوبیت‌جویانه بروز می‌یابد.

یافته دیگر پژوهش نشان داد که کمال‌گرایی مثبت و منفی با اضطراب رابطه مثبت و معناداری دارند. این نتیجه با پژوهش‌های متعددی که کمال‌گرایی را به‌عنوان یک عامل خطر برای اضطراب معرفی کرده‌اند، همخوان است (کالاها و گرین، ۲۰۲۳؛ ژیونگ و همکاران، ۲۰۲۴؛ لون و همکاران، ۲۰۲۳). بر اساس رویکرد صفت-شخصیت، کمال‌گرایی نه‌تنها پیامد برخی آسیب‌های روان‌شناختی است، بلکه می‌تواند به‌عنوان یک عامل زمینه‌ساز در شکل‌گیری و تداوم اضطراب عمل کند (کاسی و همکاران، ۲۰۲۴؛ آلداهادا، ۲۰۱۸). افرادی که استانداردهای بسیار بالا و اغلب غیرمنعطف برای خود تعیین می‌کنند، در صورت ناتوانی در دستیابی به این معیارها، احساس شکست، نارضایتی و نگرانی مداوم را تجربه می‌کنند که این امر به افزایش سطح اضطراب می‌انجامد.

یافته سوم پژوهش نشان داد که مطلوبیت اجتماعی با اضطراب رابطه منفی و معناداری دارد. این نتیجه با پژوهش‌های ریکوود و کولمن (۲۰۲۳) و بولانگر و بلدرد (۲۰۲۳) همسو است که نشان داده‌اند

مطلوبیت اجتماعی، به‌ویژه از طریق سازوکارهای مرتبط با عزت‌نفس، می‌تواند با کاهش گزارش یا تجربه اضطراب همراه باشد. بر اساس نظریه‌های دوبعدی مطلوبیت اجتماعی، یک بعد آن شامل فریب خود برای حفظ تصویر مثبت از خویش و بعد دیگر شامل مدیریت برداشت دیگران در تعاملات اجتماعی است (رامیرز و همکاران، ۲۰۲۵؛ استوبر و هوتام، ۲۰۱۳). در این چارچوب، مطلوبیت اجتماعی می‌تواند به‌عنوان راهبردی دفاعی برای کاهش تنش‌های درونی و محافظت از عزت‌نفس عمل کند و از این طریق با اضطراب رابطه منفی داشته باشد.

از مهم‌ترین یافته‌های پژوهش حاضر، نقش واسطه‌ای اضطراب در رابطه بین کمال‌گرایی و مطلوبیت اجتماعی بود. نتایج نشان داد که کمال‌گرایی و مطلوبیت اجتماعی از طریق افزایش اضطراب، رابطه غیرمستقیم منفی و معناداری با یکدیگر دارند. این یافته با پژوهش‌هایی همسو است که نشان می‌دهند کمال‌گرایی ناسازگارانه، به‌ویژه در شرایطی که اهداف تعیین شده دست‌نیافتنی هستند، به افزایش اضطراب و افت عملکرد منجر می‌شود (کوران و هیل، ۲۰۱۹؛ مادینگان، ۲۰۱۹). افراد کمال‌گرایی که ارزشمندی خود را به موفقیت‌های بیرونی و پذیرش اجتماعی گره می‌زنند، در مواجهه با ناکامی، اضطراب شدیدی را تجربه می‌کنند و همین اضطراب، کارکرد مطلوبیت اجتماعی آنان را تضعیف می‌کند (سیمون و همکاران، ۲۰۲۵؛ سامانتیکو و همکاران، ۲۰۲۴). بدین ترتیب، اضطراب به‌عنوان یک متغیر کلیدی، چرخه معیوب میان تلاش افراطی برای کمال و نیاز به پذیرش اجتماعی را تشدید می‌کند. در مجموع، نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد که هرچند کمال‌گرایی می‌تواند در ظاهر با مطلوبیت اجتماعی همراه باشد، اما در سطح عمیق‌تر و از طریق افزایش اضطراب، پیامدهای منفی قابل‌توجهی برای سلامت روان دانشجویان به‌همراه دارد. این یافته‌ها بر ضرورت مداخلات روان‌شناختی متمرکز بر کاهش کمال‌گرایی ناسازگارانه، تنظیم هیجان و مدیریت اضطراب تأکید دارند؛ مداخلاتی که می‌توانند به بهبود عملکرد تحصیلی، سلامت روان و کیفیت روابط اجتماعی دانشجویان منجر شوند.

پژوهش حاضر نیز همانند سایر تحقیقات علوم رفتاری، با محدودیت‌هایی مواجه بوده است که توجه به آن‌ها در تفسیر و تعمیم نتایج ضروری به نظر می‌رسد. نخست، جامعه آماری پژوهش محدود به دانشجویان یکی از واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی شهر تهران بود؛

ضمن پیشگیری از تجربه اضطراب مخرب، بستر روانی مساعدتری را برای نیل به اهداف و کسب موفقیت پایدار در موقعیت‌های اجتماعی فراهم می‌آورد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد نویسنده اول در رشته روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران با اخذ کد اخلاقی IR.IAU.SRB.REC.1403.173 از کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران می‌باشد. هم‌چنین به منظور رعایت ملاحظات اخلاقی پژوهش، به شرکت‌کنندگان در خصوص داوطلبانه و اختیاری بودن شرکت در پژوهش و محرمانه نگه داشتن اطلاعات توضیح داده شد و از آنان رضایت‌نامه آگاهانه کتبی اخذ شد.

حامی مالی: این پژوهش در قالب پایان‌نامه کارشناسی ارشد و بدون حمایت مالی می‌باشد.

نقش هریک از نویسندگان: نویسنده اول پژوهشگر اصلی این پژوهش است. نویسندگان دوم و سوم به ترتیب استاد راهنما و استادمشاور پایان‌نامه می‌باشند.

تضاد منافع: نویسندگان هم‌چنین اعلام می‌دارند که در نتایج این پژوهش هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

تشکر و قدردانی: بدین وسیله از کلیه دانشجویان حاضر در پژوهش کمال تشکر و قدردانی را داریم.

از این رو، تعمیم‌پذیری یافته‌ها به سایر بافت‌های دانشگاهی و فرهنگی باید با احتیاط صورت گیرد. دوم، در این مطالعه غربالگری تشخیصی دقیقی برای تفکیک اضطراب بالینی (مزمین) از اضطراب غیربالینی (موقعیتی) انجام نپذیرفت که این امر می‌تواند تفسیر ماهیت دقیق رابطه اضطراب در مدل را با محدودیت مواجه سازد. بر همین اساس، پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آتی این مدل ساختاری را در گروه‌های سنی متفاوت و هم‌چنین جمعیت‌های بالینی، به‌ویژه افراد مبتلا به اختلالات افسردگی و اضطرابی، بازآزمایی کنند تا با رفع این محدودیت‌ها، یافته‌های جامع‌تری پیرامون پویایی‌های کمال‌گرایی و اضطراب حاصل گردد. در تبیین تلویحات کاربردی، یافته‌های پژوهش حاضر بصیرت ارزشمندی را برای جامعه هدف، به‌ویژه دانشجویان، فراهم می‌آورد. نتایج حاکی از آن است که تلاش برای کسب مطلوبیت اجتماعی نباید مترادف با تعیین استانداردهای عملکردی افراطی و فراتر از توانمندی‌های فردی تلقی شود؛ چراکه چنین رویکردی با فعال‌سازی چرخه‌ی اضطراب، کارکرد فرد را در ابعاد مختلف زندگی مختل می‌سازد. بنابراین، راهبرد کارآمد برای ارتقای جایگاه و پذیرش اجتماعی، گذار از کمال‌گرایی ناسازگار به سمت تنظیم اهداف واقع‌بینانه و متناسب با ظرفیت‌های شخصی است. اتخاذ این رویکرد،

منابع فارسی

بشارت، محمدعلی و ابراهیم نژاد مقدم، سمانه. (۱۴۰۱). نقش تعدیل‌کننده راهبردهای تنظیم‌شناختی هیجان در رابطه بین کمال‌گرایی معنوی با شاخص‌های سلامت روانی و نشانه‌های افسردگی و اضطراب. *مجله علوم روانشناختی*. ۲۱(۱۱۸): ۱۹۲۸-۱۹۱۳.

Doi: 10.52547/JPS.21.118.1913

زیوری‌اظهر، محمدحسین؛ خان‌محمدی، ارسلان و عباسی‌اسفنجیر، علی اصغر. (۱۴۰۳). ارتباط ساختاری کمال‌گرایی بر اضطراب پیشرفت تحصیلی با نقش میانجی گر هوش معنوی و شادکامی. *مجله علوم روانشناختی*. ۲۳(۱۳۲): ۷۹-۹۴.

DOI 1052547JPS23133.79

گنجی، حمزه (۱۳۸۹). *کتاب ارزشیابی شخصیت*. انتشارات ساوالان. وطن‌خواه، محمد و سامانی، سیامک (۱۳۹۵). رابطه بین ابعاد کمال‌گرایی و هدف‌های پیشرفت با نقش واسطه‌ای انگیزه پیشرفت در ورزشکاران حرفه‌ای. *روش‌ها و مدل‌های روانشناختی*، ۷(۲۴)، ۱۰۳-۱۲۷.

DOI: 20.1001.1.22285516.1395.7.24.7.9

حسین کاویانی، حسین و موسوی، اشرف‌سادات (۱۳۸۷). ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه اضطراب بک در طبقات سنی و جنسی جمعیت ایرانی. *مجله دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران*: ۶۶(۲): ۱۳۶-۱۴۰.

URL: <http://tumj.tums.ac.ir/article-1-641-fa.html>

References

Aldahadha, B. (2018). The psychometric properties of perfectionism scale and its relation to depression and anxiety. *Cogent Psychology*, 5(1), 1524324. <https://doi.org/10.1080/23311908.2018.1524324>

Beck, A. T., Epstein, N., Brown, G., & Steer, R. A. (1988). An inventory for measuring clinical

- (3):310.
<http://doi.org/10.53350/PJMHS2023173310>.
- Ganji, H. (2010). *Personality assessment*. Savalan Publications. (in persian).
- Javaid, M. (2025). Impact of Mindfulness and Self-compassion on Procrastination among University Students. *World Journal of SDGs Review*, 2, 37-55. DOI: [10.71016/wjsdgr/6b9hd785](https://doi.org/10.71016/wjsdgr/6b9hd785)
- Jiang, Y., & Jiang, C. (2025). The impact of maladaptive perfectionism on college students' bedtime procrastination: The chain mediating effects of nomophobia and physical exercise. *Acta Psychologica*, 260, 105504. <https://doi.org/10.1016/j.actpsy.2025.105504>
- Kline, R. B. (2023). *Principles and practice of structural equation modeling*. Guilford publications.
- Koutra, K., Mouatsou, C., & Psoma, S. (2023). The influence of positive and negative aspects of perfectionism on psychological distress in emerging adulthood: Exploring the mediating role of self-compassion. *Behavioral Sciences*, 13(11), 932. doi: [10.3390/bs13110932](https://doi.org/10.3390/bs13110932)
- Kuusi, A., Tuominen, H. & Widlund, A. (2024). Lower secondary student's perfectionist profiles: stability, transition and connections with well-being. *Learning and individual differences*. <http://doi.org/10.1016/j.lindif.2024.102419>.
- Lavidas, K., Papadakis, S. & Manesis, D. (2022). The effects of social desirability on students' self-reports in two social contexts: lectures vs. lectures in lab and classes. *Information*. 13 (10):491. <http://doi.org/10.3390/info13100491>.
- Lischetzke, T., Grommisch, G., Prestele, E., Stuber, S., & Altstötter-Gleich, C. (2025). Perfectionistic strivings and conscientiousness as differential predictors of goal setting (in) flexibility in real-life situations: A mixture anxiety: psychometric properties. *Journal of consulting and clinical psychology*, 56(6), 893. DOI: [10.1037//0022-006x.56.6.893](https://doi.org/10.1037//0022-006x.56.6.893)
- Besharat, M. A., & Ebrahimi-Nejad Moghadam, S. (2022). The moderating role of cognitive emotion regulation strategies in the relationship between spiritual perfectionism and indicators of mental health and symptoms of depression and anxiety. *Journal of Psychological Sciences*, 21(118), 1913–1928. <https://doi.org/10.52547/JPS.21.118.1913> (in persian).
- Boulanger, B., Bedard, A. (2023). Social desirability, dietary intakes, and variables related to attitudes and behaviors towards eating among French speaking adults. *Applied physiology, nutrition and metabolism*. 49 (2): 167-178. <http://doi.org/10.1139/apnm-2023-0261>
- Callagan, T., Greene, D. (2023). The relationship between perfectionism and symptoms of depression, anxiety and OCD. *Cognitive behavior therapy*. 53,2: 121-132 <http://doi.org/10.1080/16506073.2023.2277121>
- Clark, D. A., & Beck, A. T. (2011). *Cognitive therapy of anxiety disorders: Science and practice*. Guilford Press.
- Curran, T. & Hill, A.P. (2019). Perfectionism is increasing overtime: a meta-analysis of birth cohort differences from 1989 to 2016. *Psycho. Bull.* 145: 410-429. DOI: [10.1037/bu10000138](https://doi.org/10.1037/bu10000138).
- Fernandez- Garcia, D., Gil-Liario M. & Castro-Calvo, J. (2022). Academic perfectionism, psychological well being and suicide ideation in college students. *Int environ res public health*. 21;20 (1): 85. DOI: [10.3390/ijerph20010085](https://doi.org/10.3390/ijerph20010085).
- Hameed, M., Arzeen, S. (2023). Perfectionism, self-esteem, and DSM-IV based symptoms of anxiety disorders in adolescents. *Pakistan journal of medical & health sciences*. 17

1492466.
<https://doi.org/10.3389/fpsy.2025.1492466>
- Sommantico, M., Postiglione, J., Fenizia, E., & Parrello, S. (2024). Procrastination, Perfectionism, Narcissistic Vulnerability, and Psychological Well-Being in Young Adults: An Italian Study. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 21(8), 1056. <https://doi.org/10.3390/ijerph21081056>
- Stevens, J. (1995). *Applied multivariate statistics for the social sciences* (Vol. 4). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Stoeber, J., & Hotham, S. (2013). Perfectionism and social desirability: Students report increased perfectionism to create a positive impression. *Personality and Individual Differences*, 55(5), 626-629. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2013.04.023>
- Teh, W. L., Abidin, E., PV, A., Siva Kumar, F. D., Roystonn, K., Wang, P., ... & Subramaniam, M. (2023). Measuring social desirability bias in a multi-ethnic cohort sample: its relationship with self-reported physical activity, dietary habits, and factor structure. *BMC Public Health*, 23(1), 415. DOI: [10.1186/s12889-023-15309-3](https://doi.org/10.1186/s12889-023-15309-3)
- Terry-Short, L. A., Owens, R. G., Slade, P. D., & Dewey, M. E. (1995). Positive and negative perfectionism. *Personality and individual differences*, 18(5), 663-668. [https://doi.org/10.1016/0191-8869\(94\)00192-U](https://doi.org/10.1016/0191-8869(94)00192-U)
- Vatankhah, M., & Samani, S. (2016). Mediating role of achievement motivation for perfectionism and achievement goal in professional athletics. *Psychological Methods and Models*, 7(24), 103-126. (In Persian). DOI: [20.1001.1.22285516.1395.7.24.7.9](https://doi.org/10.1001.1.22285516.1395.7.24.7.9)
- Wang, H., & Li, J. (2017). Positive perfectionism, negative perfectionism, and emotional eating: The mediating role of stress. *Eating* latent Markov approach. *Journal of Research in Personality*, 116, 104587. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2025.104587>
- Loscalzo, Y., Rice, S.P.M., Giannini, M. (2019). Perfectionism an academic performance in Italian college students. *J. psychoeduc. assess.* 37: 911-919. DOI: [10.1177/07342829188007480](https://doi.org/10.1177/07342829188007480)
- Lunn, J., Greene, D., Callaghan, T., & Egan, S. J. (2023). Associations between perfectionism and symptoms of anxiety, obsessive-compulsive disorder and depression in young people: a meta-analysis. *Cognitive Behaviour Therapy*, 52(5), 460-487. DOI: [10.1080/16506073.2023.2211736](https://doi.org/10.1080/16506073.2023.2211736).
- Kaviani H, Mousavi A S. (2008). Psychometric properties of the Persian version of Beck Anxiety Inventory (BAI). *Tehran Univ Med J*; 66 (2) :136-140 URL: <http://tumj.tums.ac.ir/article-1-641-fa.html>
- Madigan, D.J. (2019). A meta-analysis of perfectionism and academic achievement. *Eu. Psycho. Rev.* 31:967-989. DOI: [10.1007/s10648-0198-09484-2](https://doi.org/10.1007/s10648-0198-09484-2).
- Ramírez, A., Burgos-Benavides, L., Sinchi-Sinchi, H., Herrero Díez, F. J., & Rodríguez-Díaz, F. J. (2025). Differential Psychometric Validation of the Brief Scale of Social Desirability (BSSD-4) in Ecuadorian Youth. *Psychiatry International*, 6(3), 83. <https://doi.org/10.3390/psychiatryint6030083>
- Rickwood, D., Coleman, C. (2023). The effect of survey administration mode on youth mental health measures: social desirability bias and sensitive questions. *Heliyon*. 9(9). DOI: [10.1016/j.helion.2023.e20131](https://doi.org/10.1016/j.helion.2023.e20131). PMID:37809858
- Simon, P. D., Salanga, M. G. C., & Aruta, J. J. B. R. (2025). The distinct link of perfectionism with positive and negative mental health outcomes. *Frontiers in Psychiatry*, 16,

The structural relationship between perfectionism and academic achievement anxiety: The mediating role of spiritual intelligence and happiness. *Journal of Psychological Sciences*, 23(132), 79–94. <https://doi.org/10.52547/JPS.23.132.79> (in persian).

behaviors, 26, 45-49.
<https://doi.org/10.1016/j.eatbeh.2016.12.012>

Xiong, Z., Liu, C., Song, M., & Ma, X. (2024). The relationship between maladaptive perfectionism and anxiety in first-year undergraduate students: A moderated mediation model. *Behavioral Sciences*, 14(8), 628. <https://doi.org/10.3390/bs14080628>

Zivari Azhar, M. H., Khan Mohammadi, A., & Abbasi Esfajir, A. A. (2024).